

Facultad de Ciencias Empresariales y Turismo

Presentación

La Facultad de Ciencias Empresariales de Ourense está localizada en el Edificio Jurídico Empresarial del Campus Universitario en pleno centro de la ciudad.

La oferta educativa para el próximo curso 2023-2024 en el Centro es:

Títulos de Grado:

- **GRADO EN ADMINISTRACIÓN Y DIRECCIÓN DE EMPRESAS**
- **GRADO EN TURISMO**
- **PROGRAMA CONJUNTO DE ESTUDIOS ADMINISTRACIÓN Y DIRECCIÓN DE EMPRESAS + INGENIERÍA INFORMÁTICA**
- **PROGRAMA CONJUNTO DE ESTUDIOS ADMINISTRACIÓN Y DIRECCIÓN DE EMPRESAS + DERECHO**
- **PROGRAMA CONJUNTO TURISMO + GEOGRAFÍA E HISTORIA**
- **GRADO EN ADE CON RECONOCIMIENTO MUTUO DE ESTUDIOS POR LA UNIVERSIDAD DE VIGO Y LA HOCHSCHULE BREMENERHAVEN (ALEMAÑA)**
- **Bachelor of arts in Cruise Tourism Management**

Desde el curso 2015-2016, gracias a un acuerdo de cooperación Inter-Institucional con Hochschule Bremerhaven, la Facultad de Ciencias Empresariales y Turismo oferta el **Programa de Doble Grado Internacional en Administración y Dirección de Empresas** (Business Administration & Management) de la Universidad de Vigo y Bachelor of Arts in Business Administration en Hochschule--Bremerhaven. Además, por tercer año consecutivo se oferta el programa **ADE INTERNACIONAL** con más de 60 créditos impartidos en inglés. En el curso 2016-17 se inicia la oferta del programa **TURISMO INTERNACIONAL** con más de 39 créditos impartidos en inglés.

Con estos acuerdos y programas la Facultad de Ciencias Empresariales y Turismo apuesta por la internacionalización de los estudios y la participación de los estudiantes en programas de movilidad e intercambio, abriendo un abanico a nuevos horizontes y opciones de futuro.

En cuanto a la oferta de **POSTGRADOS** de la Facultad de Ciencias Empresariales y Turismo:

- **MÁSTER OFICIAL EN DIRECCIÓN Y PLANIFICACIÓN DEL TURISMO**
- **MÁSTER OFICIAL EN GESTIÓN EMPRESARIAL DEL DEPORTE**

Para obtener más información visita nuestra página web <http://www.fcetou.uvigo.es/>

¡Ven a visitarnos!

Organigrama

EQUIPO DECANAL

Decana

María Montserrat Cruz González

Teléfono: 988 368 800

e-mail: decano.eto@uvigo.es

Secretaria

Alberto Vaquero García
Teléfono: 988 368 762
e-mail: secretario.facultade.eto@uvigo.es

Vicedecano de Ordenación Académica

Francisco Tugores Martorell
Teléfono: 988 368 770
e-mail: ftugores@uvigo.es

Vicedecano de Estudios de Grado y Gestión Informática

Javier Sánchez Sellero
Teléfono: 988 368 742
e-mail: javiss@uvigo.es

Vicedecano de Calidad

Juan Manuel de los Rios Sánchez
Teléfono: 988 368 816
e-mail: jmrrios@uvigo.es

Vicedecana de Relaciones Internacionales

Maria Beatriz González Sánchez
Teléfono: 988 368 712
e-mail: bgonzale@uvigo.es

Localización

Edificio Jurídico-Empresarial
Campus Universitario Las Lagunas
32004 Ourense

Conserjería: + 34 988 368 700

Secretaría de alumnado: +34 988 368 803; administracion.eto@uvigo.es

Secretaría de Decanato: +34 988 368 800; secretario.eto@uvigo.es

Relaciones Internacionales: bgonzale@uvigo.es

Información general: info.eto@uvigo.es

Fax: + 34 988 368 923

Página web: www.fcetou.uvigo.es

PCEO Grado en Turismo/Grado en Geografía e Historia

Asignaturas**Curso 1**

Código	Nombre	Cuatrimestre	Cr.totales
004G741V01101	Empresa: Contabilidad de organizaciones turísticas I	1c	6
004G741V01102	Empresa: Dirección y gestión de entidades turísticas I	1c	6
004G741V01103	Economía: Introducción a la economía	1c	6
004G741V01104	Geografía: El turismo en el mundo actual	1c	6
004G741V01105	Sociología: Sociología del turismo	1c	6

004G741V01106	Historia: Introducción a la historiografía	2c	6
004G741V01107	Prehistoria universal	2c	6
004G741V01108	Geografía: Fundamentos de geografía humana	2c	6
004G741V01109	Empresa: Dirección y gestión de entidades turísticas II	2c	6
004G741V01110	Empresa: Contabilidad de organizaciones turísticas II	2c	6
004G741V01111	Idioma moderno: Inglés para turismo	2c	9

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Contabilidade de organizacións turísticas I**

Asignatura	Empresa: Contabilidade de organizacións turísticas I			
Código	O04G741V01101			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Seleccione FB	Curso 1	Cuatrimestre 1c
Lengua Impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Rivero Fernández, M ^a Dolores González Sánchez, María Beatriz			
Profesorado	González Sánchez, María Beatriz Rivero Fernández, M ^a Dolores			
Correo-e	mrivero@uvigo.es bgonzale@uvigo.es			
Web	http://mrivero@uvigo.es //// http://bgonzale.webs2.uvigo.es/			
Descrición general	Con esta materia preténdese que os estudantes adquiren os coñecementos necesarios para comprender o proceso de elaboración da información contable			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
------------------------------------	---------------------------------------

Coñecer o funcionamento básico dun sistema contable como instrumento informativo ól servicio do proceso de toma de decisións

Coñecer as bases conceptuais da contabilidade como ciencia social, o seu carácter de sistema de información de características especiais, así como o concepto de utilidade da información económico- financeira

interpretar a información para a toma de decisions

interpretar a informaion economico-financiera das empresas turísticas

Contidos

Tema

TEMA 1. Introducción á contabilidade.

TEMA 2. A estrutura patrimonial da empresa.

TEMA 3. Análise conceptual dos compoñentes do balance de situación.

TEMA 4. Análise conceptual dos compoñentes da conta de perdas e ganancias.

TEMA 5. A memoria, o estado de cambios no patrimonio e o fluxo de efectivo.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Traballo tutelado	15	42	57
Seminario	3	0	3
Lección maxistral	25	0	25
Exame de preguntas obxectivas	1	40	41
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	21	22
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Realizaranse diversas actividades relacionadas cos contidos impartidos e obxectivos a alcanzar no estudo desta materia.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Nas diferentes sesións que conforman esta metodoloxía, expoñeranse de xeito claro e preciso os contidos da materia que lle permitirán ao alumno a comprensión dos aspectos conceptuais desta.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Na aula e nas horas de titorías

Avaliación

	Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba sobre os contidos impartidos	40	
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno debe realizar unha serie de exercicios nun tempo e condicións establecido/as polo profesor.	20	
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba sobre os contidos impartidos	40	

Otros comentarios sobre la Evaluación

A avaliación pode ser continua (AC) ou global (AG). Se presume que os estudantes seguirán o sistema de avaliación continua, salvo que manifesten a súa intención de optar pola avaliación global. En este último caso, teñen que notificarlo ó profesor segundo o procedemento e o prazo establecido polo centro.

A elección de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida ata ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar.

A avaliación continua consta de tres probas, consistentes en dous exames escritos de carácter teórico - práctico. Cada un dos exames pondera un 40% e é necesario sacar unha calificación de 5 en cada un deles para aprobar e facer media cas demais probas. Outra proba será a realización de casos prácticos plantexados polo profesor. Esta proba pondera un 20%. Esta porcentaxe distribúese entre os casos que vanse a plantexar. O alumno que non poida ou non queira realizar algún ou todos os casos, perderá a cualificación correspondente a cada un deles, sin que se teña opción a recuperalos.

Se un estudante suspende un ou os dous exames parciais plantexados (os que representan o 80% da nota), poderase presentar a convocatoria oficial de xuño ca proba ou probas suspensa/s.

Aqueles estudantes que optaron pola avaliación continua, e teñen os exames parciais aprobados, en xuño serán avaliados cas notas obtidas nos exámenes e nas demais probas. Se o alumno non aprobou algún exame parcial e se presenta en xuño a recuperalo/s ten que sacar un 5 para facer media; en caso de non obtelo porase a nota obtida neste exame.

Os alumnos que opten pola avaliación global serán avaliados cun exámen teórico práctico e calificados ca nota que saquen no correspondente exame.

Os alumnos que non superen a materia na primeira oportunidade podrán ser avaliados de novo na segunda oportunidade a través dunha proba teórico-práctica que suporá o 100% da nota.

Esta guía e orientativa e esta suxeta a modificacións se o longo do curso se estiman necesarias.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso académico.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

O'Donoghue, Donncha, **Financial accounting for the hospitality, tourism, leisure and event sectors**, Orpen Press, 2015

Bibliografía Complementaria

LÓPEZ, D.; ORTA, M.; SIERRA, G., **Introducción a la contabilidad y al análisis financiero**, Pirámide,

SEGOVIA SAN JUAN, A., **Contabilidad básica adaptada al nuevo plan general de contabilidad**, Ramón Areces,

MINISTERIO DE ECONOMÍA Y HACIENDA, **Pan General de Contabilidad**, B.O.E.,

URIAS VALIENTE,J., **Introducción a la Contabilidad**, Ediciones Académicas,
DOMINGUEZ CASADO,J., **Introducción a la Contabilidad Financiera I**, Ediciones Pirámide,
MUÑOZ MARCHANTE, A., **Prácticas de Introducción a la Contabilidad**, Ediciones Axadémicas,
ACEDO MUÑOZ, G, **Contabilidad General**, Anaya Formación,
MUÑOZ MERCHANTE,A, **Introducción a la Contabilidad**, Ediciones Académicas,

Atkinson, H., Berry, A., & Jarvis, R, **Business accounting for hospitality and tourism**, Chapman & Hall, 1995
Camacho-Miñano, M.; Akpınar, M.; Rivero-Menéndez, M.J.; Urquía-Grances, E. and Eskola, A., **Beyond Figures: Introduction to Financial Accounting: European Financial Accounting Manual**, Pirámide, 2012

Recomendacións

Otros comentarios

Requírense coñecementos informáticos a nivel de usuario, fundamentalmente un procesador de textos e manexo de folla de cálculo. Manexo de internet para a busca de información e bases de datos.

Nota: esta guía docente anticipa as liñas de actuación para o desenvolvemento desta materia, e concíbese de forma flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico. Achegaráselle ao alumno a información e pautas que sexan necesarias en cada momento ao longo do curso académico.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas I**

Asignatura	Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas I			
Código	004G741V01102			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Seleccione FB	Curso 1	Cuatrimestre 1c
Lengua Impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	del Río Rama, María de la Cruz			
Profesorado	del Río Rama, María de la Cruz			
Correo-e	delrio@uvigo.es			
Web				
Descripción general	Profúndase nos fundamentos teóricos que integran o sistema conceptual da Economía da Empresa. Subsistemas Funcionais da empresa (dirección, político, cultural, humano e técnico).			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Obter os coñecementos necesarios que lle capacitan para o desenvolvemento da actividade profesional no ámbito da Xestión de Empresas Turísticas	
Aplicar os coñecementos teóricos adquiridos	
Utilizar as Tics necesarias para o manexo e obtención de información e datos relevantes para a toma de decisións	
Manexar adecuadamente as capacidades adquiridas relacionadas co desenvolvemento das súas aptitudes, necesarias para exercer a profesión no sector turístico	

Contidos

Tema

Breve descripción do contido: fundamentos teóricos que integran o sistema conceptual da Economía da Empresa. Subsistemas Funcionais da empresa (dirección, político, cultural, humano e técnico). Estes contidos desenvólvense mediante o seguinte temario:

PARTE I: FUNDAMENTOS DA EMPRESA TURÍSTICA .

TEMA 1: A EMPRESA TURÍSTICA .

TEMA 2: A CONTORNA DA EMPRESA TURÍSTICA .

TEMA 3: A FUNCIÓN DE PLANIFICACIÓN NA
EMPRESA TURÍSTICA .PARTE II: ADMINISTRACIÓN DE EMPRESAS
TURÍSTICAS .TEMA 4: A FUNCIÓN DE ORGANIZACIÓN NA
EMPRESA TURÍSTICA .TEMA 5: A FUNCIÓN DE DIRECCIÓN NA EMPRESA
TURÍSTICA .TEMA 6: A FUNCIÓN DE CONTROL NA EMPRESA
TURÍSTICA .**Planificación**

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Resolución de problemas	15	0	15
Seminario	3	0	3
Lección maxistral	29	0	29
Traballo	0	28	28

Exame de preguntas obxectivas	2	69	71
Estudo de casos	0	4	4

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Mecanismo non presencial de atención do alumnado (titorías): en todas as modalidades, presenciais ou non presenciais, as sesións de titoría realizaranse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia) baixo a modalidade de acordo previo.

Avaliación			
	Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje
Traballo	Realización dun traballo autónomo en grupo. Elaborarase ao longo de todo o cuadrimestre e presentarse ao final do mesmo.	25	
Exame de preguntas obxectivas	Avaliación da asimilación de coñecementos (3 probas)	70	
Estudo de casos	Realización de dous casos prácticos ou análises de situacións.	5	

Otros comentarios sobre la Evaluación

Existen dúas forma de avaliar: avaliación continua e avaliación global. O prazo para mudar de avaliación continua a global e do 11 de setembro a 11 de outubro.

- **Non presencial (sistema de avaliación non continua e segunda convocatoria)**, cun exame final que poderá incluír contidos teóricos e/ou prácticos mediante preguntas de opción múltiple, curtas, de desenvolvemento ou de casos prácticos. O exame constará dunha parte teórica (preguntas curtas e/ou proba) (50%) práctica (50%). Será necesario superar ambas partes por separado (5 puntos sobre 10) Esta proba está dirixida a avaliar a comprensión dos conceptos adquiridos na materia, asumindo o 100% da nota, e avaliarase, ademais dos conceptos de o tema, a claridade na exposición e o correcto uso gramatical e ortográfico naquelas partes que o requiran.

- **Aula (Sistema de avaliación continua)**, a aplicación dun sistema de avaliación continua supón que a cualificación final se obterá da avaliación de tres probas de coñecementos, resolución de exercicios breves e traballo dirixido.

1.- As probas de coñecementos: consistirán na resolución de tres probas de coñecementos, que conterían exercicios e respostas a preguntas curtas e/ou de resposta múltiple. Parte teórica (preguntas curtas e/ou tipo test) (50%), práctica (50%). Será necesario superar as dúas partes por separado (5 puntos sobre 10), para superar a proba de coñecementos. Para aprobar a materia é necesario ter superadas as tres probas de coñecementos.

2.- A resolución de exercicios breves: estímase que o número total de traballos breves será de tres ao longo de todo o cuadrimestre.

3.- Traballo tutelado: consistirá na elaboración en grupo (3/4 alumnos) dun traballo, destinado á aplicación dos conceptos e técnicas da materia de forma autónoma por parte do alumnado, contando cunha atención personalizada para o seu seguimento.. O traballo titorizado entregarase na data límite anunciada con suficiente antelación.

A cualificación final será a suma das probas de coñecementos que supoñan o 70% da nota (para facer a suma deberán estar todas aprobadas), máis a cualificación obtida na resolución de exercicios breves que suporá o 5% da nota final. nota e a suma da cualificación obtida polo traballo tutelado que suporá o 25% da nota final. Nota mínima para superar a materia 5. Para facer a suma das tres probas (probas de coñecementos + resolución de exercicios breves + traballo dirixido) deberán aprobarse todas as probas de coñecementos.

Todas aquelas probas de coñecementos non superadas serán recuperadas na convocatoria oficial de exames (Xaneiro).

- As características específicas do exame final, tanto na avaliación presencial (convocatoria de xullo) como na avaliación non presencial, serán detalladas polo profesorado da materia (na clase e a través do MOOVI). plataforma) con antelación á mesma e no marco dos prazos legais establecidos pola Universidade de Vigo.

- En todos os exames será obrigatorio identificarse oficialmente (DNI, Pasaporte ou documento oficial substitutivo) e prohíbese a posesión de teléfonos móbiles, smartphones ou calquera outro dispositivo electrónico, aínda que estes estean apagados ou en repouso. O incumprimento destas dúas condicións invalidará a convocatoria á que asiste.

- As datas e horarios das probas de avaliación das distintas convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2023-2024. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as indicadas na páxina web da FCETOU.

Segunda convocatoria (Xulio): avaliarase cun exame final de todos os contidos da materia que poderá incluír contidos teóricos e/ou prácticos mediante preguntas que poderán ser de opción múltiple, curtas, de desenvolvemento ou casos prácticos. O exame constará dunha parte teórica (preguntas curtas e/ou proba) (50%) práctica (50%). Será necesario superar ambas partes por separado (5 puntos sobre 10) Esta proba está dirixida a avaliar a comprensión dos conceptos adquiridos na materia, asumindo o 70% da nota, e avaliarase, ademais dos conceptos de o tema, a claridade na exposición e o correcto uso gramatical e ortográfico naquelas partes que o requiran. O resto da nota corresponde á avaliación continua (5% exercicios breves e 25% traballo supervisado).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Inmaculada Martín Rojo, **Dirección y Gestión de Empresas del sector Turístico**, Ed. Pirámide, 2000

Raquel Arguedas y Mª Teresa Nogueras, **Planificación, Dirección y Gestión Financiera de Empresas Turísticas**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2007

Bibliografía Complementaria

Eduardo Parra López; Francisco Calero García, **Gestión y Dirección de Empresas Turísticas**, Ed. McGraw Hill, 2006

Cristóbal Casanueva Rocha; Julio García del Junco; Francisco Javier Caro González, **Organización y Gestión de Empresas Turísticas**, Editorial Pirámide, 2000

Recomendacións

Otros comentarios

- Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que hai que levar a cabo co alumno na materia e está concibida dun xeito flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo destinatario real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, facilitarase aos estudantes información e orientacións específicas que sexan necesarias en todo momento do proceso de aprendizaxe.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía: Introducción á economía**

Asignatura	Economía: Introducción á economía			
Código	O04G741V01103			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Seleccione FB	Curso 1	Cuatrimstre 1c
Lengua Impartición	#EnglishFriendly			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Pereira Lorenzo, Nemesio			
Profesorado	Pereira Lorenzo, Nemesio			
Correo-e	nemesio@uvigo.es			
Web	http://http://fcetou.uvigo.es/es/docencia/profesorado/jose-maria-rocha-alvarez/			
Descrición general	A (introdución) á Economía é un curso de ciencia económica. En cada tema, comezamos cunha pregunta ou un problema sobre economía (por que a chegada do capitalismo asóciase cun forte aumento no nivel de vida media, por exemplo) e logo ensinamos as ferramentas da ciencia económica que contribúen a unha resposta. Para cada pregunta, o material está na mesma secuencia. Comezamos cun problema histórico ou actual, mesmo si é un complexo, e logo utilizamos os modelos para dilucidalo. Debido a que o curso empeza con grandes problemas, preguntas da historia e asuntos actuais, os modelos e explicacións que usamos necesitan ter en conta os fenómenos do mundo real. Por exemplo, os actores nunca teñen información completa sobre todo o relevante para as decisións que toman, os motivos que non sexan o interese propio tamén son importantes, e o exercicio do poder no comportamento estratéxico a miúdo ten que ser parte da explicación do resultado observado. Recentes avances en Economía dannos as ferramentas para facer isto. E debido a que aplicamos modelos económicos a importantes, complexos e difíciles problemas, os estudantes do curso aprenden inmediatamente tanto as ideas obtidas do modelado, como as inevitables deficiencias dos modelos. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliografías para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en in			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Ser capaz de interpretar a relación dos axentes económicos que participan no sector turístico.	
Ser capaz de analizar os impactos das institucións no sector turístico usando fundamentos técnicos cuantitativos.	
Posuír coñecementos para realizar unha análise crítica de aspectos relativos ao sector turístico.	
Ser capaz de transmitir de maneira efectiva ideas sobre o funcionamento da economía tanto de forma escrita como oral.	

Contidos

Tema	
1.- A actividades económica	1.1 A actividades económica
2.- Os axentes económicos	2.1 Familias 2.2 Empresas 2.3 sector Público
3.- Mercado: Oferta e Demanda	3.1 Demanda 3.2 Oferta 3.3 Equilibrio de mercado
4.- A Empresa e Estructuras de Mercado	4.1 Competencia 4.2 Monopolio 4.3 Oligopolio
5.- Macroeconomía: Contabilidad Nacional	5.1 La contabilidad nacional 5.2 Producto interior y nacional 5.3 La Renta Nacional

6.- Mercado monetario	6.1 El dinero 6.2 El mercado monetario 6.3 Las Instituciones financieras
7.- A política económica	7.1 Obxetivos da política económica 7.2 A política fiscal 7.3 A política monetaria
8.- Comercio Internacional e Sector exterior	8.1 Comercio Internacional 8.2 Política comercial; aranceles 8.3 Balanza de pagos 8.4 Tipo de cambio

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Lección maxistral	27	52	79
Resolución de problemas	13	0	13
Estudo de casos	10	0	10
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Traballo	4	40	44

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descripción
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e introdución dalgunhas preguntas dirixidas aos estudantes coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de *actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do apreso nas leccións maxistras. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unhas maior competencias dos contidos apresos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Estudo de casos	

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Resolución de problemas	O estudante poderá comentar ao profesor calquera dúbida que lle xurda.

Avaliación

	Descripción	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje
Exame de preguntas obxectivas	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	50	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución en clase de listas de problemas/preguntas.	50	
Traballo	Traballo. Deberase presentar nas semanas 12 a 14.	0	

Otros comentarios sobre la Evaluación

Haberá duas posibilidades de evaluación:

Continua: Realizarase o 25 de octubre un examen parcial que supondrá o 20% da nota na parte teórica, y o 20% da nota na parte práctica. Realizarase un examen final que supondrá o 40% da nota da parte teórica y o 40 % da nota da parte práctica. O 10% da parte teórica y o 10% da parte práctica, Obterase pola asistencia a clases y a entrega ao longo do curso de algún exercicio propuesto

Global: Os alumnos que no hayan realizado o sistema de evaluación continua terán dereito a un examen final que incluírá unha proba de preguntas obxectivas (50%), e unha proba de resolución de exercicios (50%)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Krugman, P.R. et al., **Economía Internacional; teoría y política**, 9, Pearson, 2012

Mochón, F., **Economía y Turismo**, 2, McGraw Hill, 2008

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xeografía: O turismo no mundo actual**

Asignatura	Xeografía: O turismo no mundo actual			
Código	O04G741V01104			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Seleccione FB	Curso 1	Cuatrimstre 1c
Lengua	Castelán			
Impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Díaz Fernández, José Antonio			
Profesorado	Díaz Fernández, José Antonio			
Correo-e	tonydiaz@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición general	<p>Panorama das claves interpretativas que explican o actual momento de desenvolvemento da actividade turística a nivel mundial e as súas tendencias actuais abordadas dende o punto de vista da xeografía. Neste contexto, realízase unha lectura espacial do turismo como actividade produtiva dependente dos valores do territorio e, polo tanto, indisoluble da paisaxe e da identidade territorial, unha identidade que se destrúe, ou se reconstrúe, co turismo, a través de complexos procesos de carácter económico, sociocultural e territorial. Análizanse os distintos escenarios do turismo nas grandes rexións turísticas mundiais, tanto a nivel de oferta coma de demanda, e os fluxos existentes entre elas. A análise territorial achega coñecementos clave para a comprensión da complexa e dinámica actividade turística, sendo especialmente reveladores coa aparición de novos escenarios baixo criterios de calidade ambiental e sostibilidade social. Con iso preténdese sentar unha base descritiva e conceptual que permita ao alumno contextualizar os coñecementos xeoturísticos que adquirirá ao longo do Grao de Turismo.</p> <p>Dende unha perspectiva máis ampla, trátase de mostrar o carácter multidisciplinar do fenómeno turístico, con elementos de carácter social, económico, cultural, territorial, ambiental etc., que se relacionan de xeito sistémico entre si. Así, a achega conceptual, instrumental e metodolóxica da materia «O turismo no mundo actual» parece indispensable para a plena consecución das competencias e obxectivos xerais do Grao de Turismo.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Comprender e interpretar os compoñentes básicos do turismo como sistema	
Coñecer e asimilar os trazos do desenvolvemento histórico e da distribución xeográfica do turismo no mundo	
Coñecer e asimilar os elementos e os factores da localización e o desenvolvemento da actividade turística, así como das súas implicacións no territorio	
Coñecer as peculiaridades espaciais dos territorios dinamizados polo turismo e as implicacións sobre o territorio, o medio ambiente, a economía e a sociedade	
Dominar o acceso ás fontes de información xeográfica relacionadas coa temática turística	
Demostrar capacidade de comunicación oral e escrita dos coñecementos adquiridos	

Contidos

Tema	
1. Aproximación xeral á natureza do turismo. O turismo como sistema.	.1.1. O turismo na doutrina e a súa evolución temática. .1.2. A realidade territorial e o turismo.
2. O desenvolvemento histórico e xeográfico do turismo.	.2.1. As aportacións da doutrina á materia turística. .2.2. A realidade territorial e os usos do solo turísticos. .2.3. Os factores que inciden no desenvolvemento do turismo.
3. Elementos e factores de localización e desenvolvemento turístico: as súas implicacións no territorio.	.3.1. A participación do turismo no eido territorial e os seus elementos dinamizadores nunha realidade cambiante. .3.2. A planificación do territorial en materia turística. .3.3. Os axentes dinamizadores do turismo.

4. A dimensión espacial da actividade turística a escala global: principais centros emisores, destinos receptores, principais fluxos turísticos, evolución recente do turismo internacional, perspectivas de futuro.	.4.1. A actividade turística no eido xeográfico global. .4.2. Os fluxos turísticos internacionais: principais áreas emisoras de turismo. .4.3. Os fluxos turísticos internacionais: principais áreas receptoras do turismo. Factores que inflúen na súa elección. .4.4. A incidencia internacional de factores socioeconómicos e sociopolíticos nos fluxos turísticos. .4.5. O marketing turístico e as súas estratexias.
5. Os espazos dinamizados polo turismo. Procesos e formas de organización do espazo resultante do turismo.	.5.1. Os usos do solo e a actividade turística. .5.2. A ordenación do territorio. .5.3. A planificación indicativa en materia turística. .5.4. O turismo e a súa contribución ao desenvolvemento endógeno local e rexional. .5.5. A Política comunitaria en materia de turismo. .5.6. A Estratexia española en materia de dinamización turística.
6. Turismo e cambios territoriais, ambientais, económicos e socioculturais.	.6.1. A transformación dos usos do solo xenerados polo turismo. .6.2. Os impactos positivos e negativos do turismo. .6.3. As variables que contribúen á dinamización territorial do turismo.
7. Fontes de información documentais, cartográficas e estatísticas relacionadas coa temática turística.	.7.1. O manexo das fontes estadísticas en materia turística. .7.2. O emprego do SIG para o estudo do turismo no eido territorial. .7.3. A definición dunha planificación estratéxica sobre a materia turística dun destino. .7.4. A Análise DAFO en materia turística.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Lección maxistral	25	0	25
Traballo tutelado	15	42	57
Saídas de estudo	0	0	0
Seminario	3	0	3
Saídas de estudo	0	0	0
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	70	70
Traballo	0	25	25
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	5	5

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación por parte do profesor dos contidos básicos da materia. Tratarase de incentivar a participación crítica e reflexiva do alumnado nestas clases teóricas. Propónse que o alumno sepa manexar as principais aportacións/Teses de opinión da doutrina para saber inferir esas aportacións á comprensión temática da materia O Turismo no Mundo Actual.
Traballo tutelado	Serán utilizados para complementar os contidos teóricos con exercicios de tipo práctico. Formulación e resolución de diversos materiais de temática turística, exercicios prácticos e audiovisuais para ser traballados na aula.
Saídas de estudo	A visita e saída de campo planificada para coñecer directamente espazos urbanos ou espazos naturais protexidos de interese turístico ten como obxectivo a observación da realidade e recollida de información por parte do alumno. Ademais, posibilitará o estudo de recoñecemento territorial para poder comprender a análise de campo e a planificación estratéxica do territorio obxectivo de estudo.
Seminario	Orientación do alumno na realización do seu traballo autónomo. Prestarase especial atención aos aspectos relacionados coa planificación e a organización do traballo de grupo. Tutelaranse as prácticas aos GP e avaliarase a realización das prácticas explicadas oportunamente. Faceranse as exposicións dos traballos académicos de investigación nos GP ante o aulario e o profesor
Saídas de estudo	

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Saídas de estudo	Planificar e programar as oportunas actividades e transmitir nas saídas académicas de estudo para fomentar un coñecemento temático-territorial dos recursos turísticos habidos e comprender a súa tipoloxía, sensibilidade territorial, potencialidades de desenvolvemento, políticas de posta en valor, etc. Proporase a participación e enriquecemento do alumno na saída académica a base de fomentar a súa intervención sobre as temáticas a explicar.
Seminario	Planificar e programar as diferentes sesións académicas para GG; GM, GP. Así, atenderase ao alumnado que solicite titoría sobre a materia teórica-práctica a impartir. Por tanto, a atención será tanto individualizada ao alumnado como en formato grupal para cada grupo de traballo que precise atención tutorizada.
Traballo tutelado	Programar un modelo de realización do traballo grupal e expoñerase nas clases GM. Posteriormente o alumnado realizará unha estrutura lóxica do traballo e acadará a información oportuna. Para iso, ensinarase a empregar ferramentas como SIG, SITGA, Base de datos do INE, IGE, etc. Preténdese aquí que se familiarice co acceso as fontes de información e que sepa acceder aos datos estatísticos e xeográficos das diferentes plataformas de documentación estatística e xeográfica.

Avaliación		
	Descrición	Calificación Resultados de Formación y Aprendizaje
Exame de preguntas de desenvolvemento	<p>Realización dun examen con unha parte teórica que valerá un 40% e unha parte práctica que valerá un 30% da calificación final. Constará de dous partes: unha primeira parte referida aos contidos desenvolvidos nas clases teóricas da materia e unha segunda parte consistente nun exercicio práctico de características parecidas aos realizados nas clases prácticas.</p> <p>A cualificación da parte teórica suporá o 30% da cualificación final. A parte práctica o 20% da cualificación final.</p> <p>Deberase alcanzar unha puntuación de cinco (5) sobre dez puntos para poder facer o cómputo global de todas as actividades.</p> <p>Valoraranse os seguintes aspectos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Con respecto á proba de teoría: estudo e asimilación dos contidos teóricos da materia, capacidade de síntese e capacidade de organización das ideas, precisión e claridade expositiva. - Con respecto ao exercicio práctico: capacidade de reflexión, de interrelación de contidos prácticos e teóricos, de sínteses e de organización de ideas, así como o nivel de actitude crítica do alumno. 	70
Traballo	<p>Elaboración e entrega dun traballo realizado en grupo fose da aula. Consistirá na avaliación turística dunha comarca ou localidade, de acordo a un guión preestablecido.</p> <p>Valoraranse os seguintes aspectos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a capacidade de planificación e organización do traballo en grupo, a capacidade de análise, de interpretación e de síntese da información seleccionada, a actitude crítica, etc. 	20
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	<p>Como actividade académica complementaria realizarase unha visita a un espazo urbano de interese turístico polo seu carácter patrimonial. Ten como obxectivo a observación da realidade vinculada aos contidos explicados en clase.</p> <p>O alumno entregará unha breve memoria referida aos aspectos traballados na devandita visita.</p>	10

Otros comentarios sobre la Evaluación

A materia será avaliada por un sistema de avaliación continua, a partir das competencias adquiridas. Para iso, terase en conta as actividades a avaliar nos GM e nos GP, así como a proposta de Examen Parcial de Novembro e o Examen Final da convocatoria ordinaria de Xaneiro. A cualificación final será a suma dos diferentes elementos avaliados tendo en conta aspectos teóricos e prácticos (final numérica de 0 a 10 pola lexislación vixente). Casos particulares serán expostos ao profesor/a da materia. Para acadar a avaliación positiva deberase superar os traballos prácticos, as prácticas obrigatorias da materia e os exámenes de desenvolvemento planificados no cronograma.

Os alumnos que non sigan avaliación continua poderán presentarse aos exames finais fixados na programación de exames da Facultade, aténdose aos seguintes criterios:

- a) Proba escrita. Exame xeral de carácter teórico que suporá o 70% da cualificación final.
- b) Realización dun traballo bibliográfico que suporá o 20% da cualificación final.

c) O traballo práctico entregaráse preceptivamente na data sinalada polo profesor: data da convocatoria de Xaneiro e data para a convocatoria de Xullo.

Segunda convocatoria:

Avaliarase o alumno coa realización dun exame final de carácter teórico-práctico que suporá o 50% da cualificación final, aténdose aos mesmos criterios xa expostos para a primeira convocatoria. Conservaranse as cualificacións de traballo de grupo, visita e outras actividades de avaliación continua que o alumno xa realizase. Naqueles casos que non se cumpra algún dos supostos mencionados anteriormente, o alumno deberá de compensalo mediante a realización dun traballo bibliográfico en relación co temario da materia.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro . En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ANTON CLAVÉ, S. e GONZÁLEZ REVERTÉ, **A PROPÓSITO DEL TURISMO. LA CONSTRUCCIÓN SOCIAL DEL ESPACIO TURÍSTICO**, Editorial UOC, 2008

LOZATO GIOTART, J. P., **GEOGRAFÍA DEL TURISMO. DEL ESPACIO CONTEMPLADO AL ESPACIO CONSUMIDO**, Masson, 1991

VERA REBOLLO, J.F (Coord.) et al., **ANÁLISIS TERRITORIAL DEL TURISMO**, Ariel, 1997

Bibliografía Complementaria

ÁVILA, R. et al., **TURISMO SOSTENIBLE**, IEPALA, 2002

BARRADO, D. A. e CALABUIG, J. (Eds.), **GEOGRAFÍA MUNDIAL DEL TURISMO**, Síntesis, 2001

BURTON, R., **TRAVEL GEOGRAPHY**, Pitman Group, 1997

CALLIZO SONEIRO, J., **APROXIMACIÓN A LA GEOGRAFÍA DEL TURISMO**, Síntesis, 1991

CAZES, G., **FONDEMENTS POUR UNE GÉOGRAPHIE DU TOURISME ET DES LOISIRS**, Breal, 1992

CRESPI, M. e PLANELLS, M., **DESTINOS TURÍSTICOS**, Síntesis, 2011

DE LA CALLE VAQUERO, M., **LA CIUDAD HISTÓRICA COMO DESTINO TURÍSTICO**, Ariel, 2002

DUHAMEL, PH. e KNAFOU, R., **MONDES URBAINS DU TOURISME**, Belin, 2007

FERNANDEZ FUSTER, L., **GEOGRAFÍA GENERAL DEL TURISMO DE MASAS**, Alianza, 1991

HERNÁNDEZ LUIS, J. A., **EL TURISMO DE MASAS: EVOLUCIÓN Y PERSPECTIVAS**, Síntesis, 2008

HOERNER, J. M., **GÉOPOLITIQUE DU TOURISME**, Armand Colin, 2008

LÓPEZ- GUZMÁN GÚZMAN, T.J. e LARA DE VICENTE, F., **TURISMO SOSTENIBLE: UN ENFOQUE MULTIDISCIPLINAR E INTERNACIONAL.**, Universidad de Córdoba, 2005

MESPLIER ,A. e BLOC- DURAFFOUR, P, **GEOGRAFÍA DEL TURISMO EN EL MUNDO**, Síntesis, 2000

Recomendacións

Asignaturas que continúan el temario

Recursos territoriais/O04G240V01304

Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente

Socioloxía: Socioloxía do turismo/O04G240V01105

Otros comentarios

A materia O Turismo no Mundo Actual deberá facilitarlle ao discente a comprensión da conxuntura turística a escala internacional para coñecer o comportamento da demanda turística e os destinos elixidos pola mesma.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Socioloxía do turismo**

Asignatura	Socioloxía: Socioloxía do turismo			
Código	O04G741V01105			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	FB	1	1c
Lengua	Galego			
Impartición				
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Saco Álvarez, Alberto			
Profesorado	Saco Álvarez, Alberto			
Correo-e	adasa@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/adasa			
Descrición general	O obxectivo desta materia é posibilitar que o alumno desenvolva os coñecementos teóricos necesarios para permitirle unha comprensión reflexiva da sociedade da información e a comunicación, as súas interrelacións e importancia na sociedade actual.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Coñecer e comprender a importancia da *socioloxía no turismo como fenómeno de masas na sociedade actual.	
Identificar os problemas no ámbito turístico co obxectivo de lograr unha mellora na calidade dos diversos servizos turísticos.	
Reunir os coñecementos necesarios para comprender o impacto ambiental do fenómeno turístico.	
Asumir unha responsabilidade social e ética cos impactos do turismo nas sociedades receptoras.	
Reunir as capacidades necesarias que permitan defender e debater argumentos relacionados cos impactos turísticos tanto de forma oral como escrita.	

Contidos

Tema	
TEMA 2.- *SOCIOLOGÍA XERAL	2.1.- Teorías clásicas e contemporáneas 2.2.- Temas tratados pola *Socioloxía
TEMA 1: *SOCIOLOGÍA E TURISMO	1.1.- .- *Socioloxía: obxecto e método. Relación con outras disciplinas. Tipos e aplicacións 1.2.- O fenómeno turístico e a súa interpretación sociolóxica
TEMA 3: *SOCIODEMOGRAFÍA DO TURISMO	3.1.- Teorías do turismo, axentes, motivacións 3.2.- Fontes e técnicas 3.3.- *Caracterización da demanda turística: tipos e fluxos
TEMA 4: A EVOLUCIÓN DO FENÓMENO TURÍSTICO	4.1.- Contexto español e turismo de masas 4.2.- O turismo en Galicia
TEMA 5: ÚLTIMAS TENDENCIAS E EFECTOS DO TURISMO	5.1.- O turismo emerxente na sociedade da información 5.2.- Turismo, desenvolvemento e acción social

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Traballo tutelado	15	45	60
Lección maxistral	30	27	57
Exame de preguntas obxectivas	3	30	33

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo sobre o potencial turístico dun concello ou comarca

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	*Tutorización e orientación personalizada e *grupal ao alumnado

Avaliación

	Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje
Traballo tutelado	Tutelarase a realización de traballos sobre o potencial turístico da Vía Nova (40%). Devanditos traballos serán expostos ao final do cuadrimestre (20%)	60	
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse tres probas tipo test ao longo do cuadrimestre, eliminatorias de materia.	40	

Otros comentarios sobre la Evaluación

A descrición desta guía está pensada para a modalidade presencial (asistencia ao 75% das clases como mínimo). A cualificación final obterase da media das notas obtidas na avaliación continua e o traballo *grupal*. Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudiantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 50% da cualificación. O 50% restante obterase mediante a avaliación dun traballo-resumo da materia feita individual ou grupalmente. Realizarase a mesma proba na segunda edición de actas (xullo). As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da *FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ALVAREZ SOUSA, P., **SOCIOLOGÍA DEL OCIO Y DEL TURISMO**, 2009,
 MAZÓN, TOMAS, **SOCIOLOGÍA DEL TURISMO**, 2001,
 RUBIO GIL, A, **SOCIOLOGÍA DEL TURISMO**, 2003,
 LAZOVSKY, O., SACO, A., **DESPOBLACIÓN, TURISMO Y DESARROLLO RURAL EN EL INTERIOR DE GALICIA**, 2015,

Bibliografía Complementaria

AMAT LLOMBART, P, **CURSO DE SOCIOLOGÍA DEL TURISMO**, 2004,
 GOLDSTONE, P, **TURISMO. MAS ALLÁ DEL OCIO Y DEL NEGOCIO**, 2003,
 GONZÁLEZ, J.J., **TRES DÉCADAS DE CAMBIO SOCIAL EN ESPAÑA**, 2006,
 LUCAS MARÍN, A., **LA REALIDAD SOCIAL. TRANSFORMACIONES RECIENTES EN ESPAÑA**, 2010,
 SANTANA, M., **MANUAL DE SOCIOLOGÍA DEL OCIO TURÍSTICO**, 2009,

Recomendacións

Otros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real, ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia: Introducción a la historiografía**

Asignatura	Historia: Introducción a la historiografía			
Código	O04G741V01106			
Titulación	PCEO Grado en Turismo/Grado en Geografía e Historia			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Seleccione FB	Curso 1	Cuatrimestre 2c
Lengua	Castellano			
Impartición	Gallego			
Departamento	Historia, arte y geografía			
Coordinador/a	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Profesorado	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Correo-e	teijeiro@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descripción general	Introducción al estudio de los fundamentos básicos de la *historiografía, prestando especial atención a las características *expistemológicas de la ciencia histórica y a la génesis y desarrollo de las diversas teorías históricas, incluidas las tendencias y escuelas actuales.			

Resultados de Formación y Aprendizaje

Código	
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Formación para interpretar adecuadamente las sociedades del pasado.	
Conocimiento de los principales problemas y debates *historiográficos.	

Contenidos

Tema	
1. El pensamiento *historiográfico.	1.1. De los orígenes a la Ilustración. 1.2. De la Ilustración a la aparición de las grandes escuelas *historiográficas.
2. Las grandes corrientes *historiográficas.	2.1. El Materialismo Histórico. 2.2.. La escuela de *Annales. 2.3. La historia económica.
3. Tendencias actuales y nuevos enfoques.	3.1.. La historia social. 3.2. La historia política. 3.3.. La historia de las mentalidades. 3.4. La historia cultural. 3.5. Otros enfoques: de la biografía histórica a la historia de género.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	1	0	1
Lección magistral	22	55	77
Eventos científicos	2	0	2
Trabajo tutelado	5	30	35
Seminario	8	14	22
Resolución de problemas de forma autónoma	2	1	3
Resolución de problemas	3	0	3
Examen de preguntas de desarrollo	6	0	6
Observación sistemática	1	0	1

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodologías

	Descripción
Actividades introductorias	Actividades orientadas a tomar contacto y reunir información sobre el alumnado y a presentar la materia.

Lección magistral	Exposición de los contenidos de la materia.
Eventos científicos	Asistencia a actividades de temática transversal o diversa organizadas desde el Departamento de Historia, Arte y Geografía y la Facultad de Historia o el área de Historia Contemporánea
Trabajo tutelado	Trabajos realizados de manera individual o en grupo por el alumnado orientados al acercamiento a los instrumentos de recopilación de información y a las fuentes propias de la época contemporánea. Deberán estar asignados *inexcusablemente antes del final del primero mes del cuatrimestre.
Seminario	Actividad enfocada al trabajo individual o en grupo sobre un tema específico a partir de materiales de diversa naturaleza con el objetivo de afondar en una selección de contenidos de especial dificultad o relevancia introducidos o no en las sesiones magistrales.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades orientadas a la resolución de problemas y/o ejercicios en el aula relacionados con los contenidos introducidos en las sesiones magistrales que incluyan la resolución de forma autónoma de comentarios y composiciones de texto histórico, mapas históricos y análisis e interpretación de materiales gráficos, gráficos, *vieográficos y *filmográficos, etc.
Resolución de problemas	Sesiones orientadas al planteamiento de cuestiones relacionadas con la materia en las que el alumnado, bajo la supervisión del profesorado, debe desarrollar las soluciones idóneas para la resolución del problema o ejercicio presentado.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Trabajo tutelado	La atención personalizada consistirá en la resolución de dudas y revisión de los materiales utilizados por el alumnado. El seguimiento se realizará a través de los siguientes recursos: Todo el alumnado: curso virtual en la plataforma de *Teledocencia *Moodle (*Moovi, *Uvigo), *Tutoría presencial (despacho), *Tutoría en el Campus Remoto, correo electrónico. Docencia presencial: preferentemente *seguimiento en el aula, seminarios y *tutorías presenciales. Docencia no presencial: preferentemente *seguimiento a través de la plataforma de *teledocencia y *tutoría en el Campus Remoto.
Resolución de problemas	La atención personalizada consistirá en la resolución de dudas y revisión de los materiales utilizados por el alumnado. El seguimiento se realizará a través de los siguientes recursos: Todo el alumnado: curso virtual en la plataforma de *Teledocencia *Moodle (*Moovi, *Uvigo), *Tutoría presencial (despacho), *Tutoría en el Campus Remoto, correo electrónico. Docencia presencial: preferentemente *seguimiento en el aula, seminarios y *tutorías presenciales. Docencia no presencial: preferentemente *seguimiento a través de la plataforma de *teledocencia y *tutoría en el Campus Remoto.

Evaluación

	Descripción	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje
Trabajo tutelado	Presentación y entrega, en la fecha señalada de los trabajos realizados de manera individual o en grupo por el alumnado. Se valorará el marco teórico, la estructura y articulación del trabajo, la reflexión crítica sobre las fuentes y la presentación formal del mismo. Para superar la materia será preciso obtener, en esta prueba, una calificación mínima de 1,25 puntos de un máximo de 2,5 puntos.	25	
	Los resultados del aprendizaje evaluados son: Conocimiento de los principales problemas y debates historiográficos		
Seminario	Selección, presentación, análisis y crítica de los materiales trabajados y capacidad para fomentar el debate, la discusión y la participación. Para superar la materia será preciso obtener, en esta prueba, una calificación mínima de 0,5 puntos de un máximo de 1 puntos.	10	
	Los resultados del aprendizaje evaluados son: Conocimiento de los principales problemas y debates historiográficos		
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades orientadas a la resolución de problemas y/o ejercicios en el aula relacionados con los contenidos introducidos en las sesiones magistrales que incluyan la resolución de forma autónoma de comentarios y composiciones de texto histórico, mapas históricos y análisis e interpretación de materiales gráficos. Para superar la materia será preciso obtener, en esta prueba, una calificación mínima de 0,75 puntos de un máximo de 1,5 puntos.	15	
	Los resultados de aprendizaje evaluados son: Conocimiento de los principales problemas y debates historiográficos; formación para interpretar adecuadamente las sociedades del pasado.		

Examen de preguntas de desarrollo	Se valorarán los conocimientos teóricos de la materia, la estructuración de ideas y la precisión y claridad expositiva a través de una prueba de evaluación que podrá incluir tanto ejercicios de contenido teórico como comentarios de textos, mapas y gráficas. Para superar dicta probar será preciso conseguir, cuando menos, una calificación mínima de 2 puntos de un máximo de 4 puntos.	40
	Los resultados de aprendizaje avalados son: Conocimiento de los principales problemas y debates historiográficos.	
Observación sistemática	Evaluación continua del trabajo autónomo del alumnado, de la totalidad de las actividades y pruebas que conforman la programación de la materia, incluido el foro. Para su control e imprescindible a entrega de una ficha por parte del alumnado antes de rematar la primera quincena del cuatrimestre .antes de rematar la primera quincena del cuatrimestre.	10
	Los resultados del aprendizaje evaluados son: Conocimiento de los principales problemas y debates historiográficos	

Otros comentarios sobre la Evaluación

El alumnado deberá cumplir los requisitos mínimos de presencialidad necesarios para la evaluación continua. Asimismo, deberá acudir y realizar las pruebas que el profesorado disponga como imprescindibles. El seguimiento se realizará a través de los siguientes recursos: Curso virtual en la plataforma Moodle (MooVi, UVigo) y correo electrónico. Docencia presencial: seguimiento en el aula y, en su caso, el seminario de informática de la facultad. Docencia no presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Los estudiantes que se acojan a la modalidad semipresencial podrán seguir la materia a través del Curso Virtual en la plataforma de teledocencia MooVi, de la Universidad de Vigo, que permitirá el acceso a los materiales precisos para la adquisición de las competencias y la consecución de los resultados del aprendizaje, tanto nos sus contenidos teóricos cómo prácticos. La utilización de los materiales puestos a disposición del alumnado a través de MooVi deberá respetar los derechos de autor/la y serán calificados con un cero cualquier prueba o examen en los que se copien en lo sustancial obras ajenas, dándolas como propias.

Para todo el alumnado se especificarán en MooVi las metodologías docentes, las actividades de evaluación, junto con el calendario de entrega (presencial o remota) que quedará claramente establecido. El seguimiento individualizado de la participación de cada estudiante a través de las TIC se hará a partir de las herramientas propias de la plataforma (participación, estadísticas de acceso, realización de pruebas o ejercicios on line, participación en foros, etc.).

Aquellos estudiantes que elijan ser evaluados mediante la modalidad de "evaluación global" deberán comunicarlo al profesorado responsable de la materia en el plazo de 31 días hábiles desde el inicio de cada cuatrimestre (artículo 19.4 del *Reglamento sobre la evaluación, la calificación y la calidad de la docencia y del proceso de aprendizaje del estudiantado de la Universidad de Vigo*). El alumnado que no pueda acogerse a la evaluación continua, y lo comunique en el plazo fijado, se examinará de todo el programa de la materia, lo cual deberá preparar a partir de la bibliografía básica señalada, mediante una prueba escrita, que supondrá el 70% de la nota final, y del resto de las actividades prácticas fijadas en el curso, que supondrán en conjunto un 30% de la nota. Todas estas pruebas, en caso de que así lo requieran, deberán estar asignadas, como mínimo, un mes antes de la realización del examen oficial de cada convocatoria u oportunidad y se entregarán no más allá de la fecha de realización del incluso en cada una de estas. En todos los casos (modalidad presencial, semipresencial y opción por el mencionado art. 19.4), para superar la materia, se requiere obtener una calificación mínima de 5 puntos sobre 10 tanto en la parte teórica como en todas y cada una de las pruebas que conforman la parte práctica.

Al largo del curso se entregará documentación detallada sobre el desarrollo de las actividades, por lo que todo el alumnado deberá estar dado de alta en la plataforma de teledocencia y tener cubiertos sus datos de perfil.

Fuentes de información

Bibliografía Básica

Aurell, J., Balmaceda, C., Burke, P. y Souza, F., **Comprender el Pasado. Una historia de la escritura y del Pensamiento Histórico**, 1ª, Eds. Akal, 2013

Iggers, G.G., **La historiografía del siglo XX. Desde la objetividad científica al desafío posmoderno**, Fondo de Cultura Económica, 2014

Bibliografía Complementaria

Pasamar, G. y Ceamanos, R., **Historiografía, Historia Contemporánea e Historia del Presente**, 1ª, Síntesis, 2020

Josep Fontana., **La historia de los hombres**, 1ª, Crítica, 2001

Elena Hernández Sandoica, **Los Caminos de la historia : cuestiones de historiografía y método**, 1ª, Síntesis, 1995

Enrique Moradiellos, **Las Caras de Clío : introducción a la historia de la historiografía**, Universidad de Oviedo, 2009

Recomendaciones

Otros comentarios

Al largo del curso se entregará documentación detallada sobre el desarrollo de las actividades, por lo que todo el alumnado deberá estar dado de alta en la plataforma de teledocencia y tener cubiertos sus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prehistoria universal**

Asignatura	Prehistoria universal			
Código	O04G741V01107			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	1	2c
Lengua Impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Comendador Rey, Beatriz Pilar Pérez Maestro, Carmen			
Profesorado	Pérez Maestro, Carmen			
Correo-e	mamenarqueo70@gmail.com beacomendador@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición general	A materia Prehistoria Universal aborda dende una perspectiva xeral os principais cambios sucedidos na Historia a partir da orixe da especie humana, e os seus antecesores directos, ata o final da Edade do Ferro.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia	
Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias	
Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes históricas e das interpretacións historiográficas	
Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e á súa contorna	
Dominar tanto as habilidades de redacción dun traballo de investigación que inclúa todas e cada unha das seccións que a investigación empírica esixe como as habilidades de presentación e defensa pública dun traballo empírico de investigación.	

Contidos

Tema

1. Introducción á Prehistoria.	1.1. A Prehistoria como disciplina científica. 1.2. Instrumentos básicos para o estudo da Prehistoria.
2. Sociedades cazadoras recoletoras	2.1. O proceso de hominización. 2.2. O Paleolítico antigo. 2.3. O Paleolítico superior.
3. Sociedades produtoras	2.4. A arte do paleolítico. 2.5. O final das sociedades de cazadores-recolleitores. 3.1. O neolítico. 3.2. O calcolítico. 3.3. A idade de bronce. 3.4. A idade de ferro.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Lección maxistral	23	15	38
Eventos científicos	2	0	2
Obradoiro	12	15	27
Traballo tutelado	0	30	30
Saídas de estudo	3	10	13
Seminario	5	5	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12
Traballo	2	5	7
Observación sistemática	0	1	1

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Sesións teóricas con apoio de material didáctico. Estas sesións serán desenvolvidas na aula e/ou mediante a plataforma de Moovi.
Eventos científicos	Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas polo Departamento de Historia, Arte e Xeografía e pola Facultade de Historia.
Obradoiro	Técnica de aprendizaxe en grupo que ten como finalidade o estudo intensivo dun tema.
Traballo tutelado	Traballo colaborativo con diversas actividades que finalizan na entrega dun documento. Estes traballos deberán ser expostos na aula, ou a través de Campus Remoto, e posteriormente entregados.
Saídas de estudo	Actividade desenvolvida nun contexto externo ao contorno académico universitario relacionado co ámbito da prehistoria.
Seminario	Seguimento da realización dos traballos. Asesoramento, orientación e aclaración de dúbidas sobre á asignatura.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas sobre os contidos da materia e revisión dos materiais xerados polas actividades da asignatura e sobre os traballos tutelados. O seguimento realizarase nas tutorías, sexan presenciais ou online, a través del Campus Remoto, curso virtual na plataforma de teledocencia moodle (Moovi, UVigo) ou correo electrónico.
Traballo tutelado	Deberá facer unha proposta temática, cun esquema incluído, relacionada co programa consultando a bibliografía e o material de Moovi. Esta proposta será supervisada así como a realización do traballo. O seguimento levarase a cabo nas tutorías, sexan presenciais ou online, a través del Campus Remoto, curso virtual na plataforma de teledocencia moodle (Moovi, UVigo) ou correo electrónico.

Avaliación		
	Descrición	Calificación Resultados de Formación y Aprendizaje
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos das sesións maxistras e seminarios da primeira parte da materia (Prehistoria Antiga) serán avaliados mediante proba de resposta longa. Eventualmente poderán realizarse probas de resposta curta sobre temas específicos. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias, así como da estrutura diacrónica da Historia.	30
Traballo	Entregarase un documento sobre a lectura dun texto, análise do seu contido e crítica, e será exposto nunha actividade presencial realizada na aula. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes históricas e das interpretacións historiográficas.	30
Observación sistemática	En todas as actividades e probas que conforman a programación valorarase a participación do alumnado. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e á súa contorna.	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos das sesións maxistras e seminarios da segunda parte da materia (Prehistoria Recente) serán avaliados mediante proba de resposta longa. Eventualmente poderán realizarse probas de resposta curta sobre temas específicos. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias, así como da estrutura diacrónica da Historia.	30

Otros comentarios sobre la Evaluación

- A Material Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, permitirá o acceso aos materiais

precisos para adquisición das competencias e consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos.

- Especificaranse as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido.
- O estudiantado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade, asistindo ás titorías, que serán fixadas nun horario compatible coa súa actividade, para resolver as dúbidas xurdidas no transcurso da avaliación continua. Así mesmo deberá acudir ás probas que o/a docente considere imprescindibles. No caso do alumnado semipresencial, as actividades que requiran presencialidade serán substituídas por outras que permitan poder acceder ao mesmo porcentaxe da nota.
- Para aprobar a materia, será preciso superar cada un dos bloques de avaliación da materia.
- O alumnado que non siga á modalidade de avaliación continua e que non realice a entrega de, como mínimo, o 80% das actividades prácticas nos prazos establecidos, pasará ao modelo de avaliación final.
- O seguimento individualizado da participación do alumnado (10%) será feito a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios enlíña, etc.).
- O estudiantado que elixa ser avaliado mediante a modalidade de avaliación global deberá comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuadrimestre (artigo 19.4 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudiantado da Universidade de Vigo).
- O alumnado que non siga a avaliación continua será avaliado dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 90% da avaliación final, e que examinará a adquisición das competencias tanto teóricas como prácticas.
- Todos os estudantes matriculados na materia deben cumprir o seu compromiso de honestidade académica e respectar os dereitos de autor/a tanto á hora de empregar os materiais postos á súa disposición a través de Moovi, como en calquera tarefa, proba ou exame.
- Calquera indicio de plaxio será cualificado cun cero, entendendo por iso cando se copien no substancial obras alleas, o que inclúe todo tipo de material ou recurso suxeito a propiedade intelectual, desde ideas e imaxes ata softwares ou vídeos, entre outros, sen citarse debidamente dándoas como propias.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Carbonell, E., **Homínidos. Las primeras ocupaciones de los continentes**, Ariel, 2005

Cunliffe, B. (ed.), **Prehistoria de Europa**, Crítica, 1998

Diamond, J., **Armas, gérmenes y acero. Breve historia de la humanidad en los últimos trece mil años.**, Debate, 2006

Díez Martín, F., **El Largo viaje: arqueología de los orígenes humanos y de las primeras migraciones**, Bellaterra, 2005

Gamble, C., **Las sociedades paleolíticas de Europa**, Ariel, 2001

Humphrey, L & Stringer, C., **Our Human Story.**, Natural History Museum, 2019

Rojo Guerra, M. Garrido, R. y García-Martínez, I., **El Neolítico en la Península Ibérica y su contexto europeo**, Cátedra, 2012

Ruiz-Gálvez, M. L., **La Europa Atlántica en la Edad del Bronce. Un viaje a las raíces de la Europa Occidental**, Crítica, 1998

Bibliografía Complementaria

Bradley, R., **The significance of monuments: on the shaping of human experience in Neolithic and Bronze Age Europe.**, Routledge, 2012

Coppens, Y.; Picq, P., **Los orígenes de la humanidad**, Espasa-Forum, 2004

Collis, J., **La Edad del Hierro en Europa**, Labor, 1989

Curtis, G., **Los pintores de las cavernas. El misterio de los primeros artistas.**, Turner, 2009

Delibes, G & Guerra, E., **"Un brindis por el príncipe". El Vaso Campaniforme en el interior de la Península Ibérica (2500- 2000 a. C.) (Vol. I-II)**, Museo Arqueológico Regional de la Comunidad de Mad, 2019

Díez Martín, F., **Breve historia de los Neandertales.**, Nowtilus, 2011

Díez Martín, F., **Breve historia del Homo Sapiens.**, Nowtilus, 2011

Kristiansen, K., **Europa antes de la Historia. Los fundamentos prehistóricos de la Europa de la Edad del Bronce y Primera Edad del Hierro**, Ediciones Península, 2001

Lewis-Williams, D.; Pearce, D., **Dentro de la mente neolítica**, Akal, 2014

Stringer, C. y Andrews, P., **La evolución humana**, Akal, 2005

Recomendacións

Otros comentarios

Ao longo do curso entregarase una documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través da plataforma Moodle, polo que todos os alumnos deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xeografía: Fundamentos de xeografía humana**

Asignatura	Xeografía: Fundamentos de xeografía humana			
Código	O04G741V01108			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	FB	1	2c
Lengua	Castelán			
Impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Patiño Romarís, Carlos Alberto			
Profesorado	Patiño Romarís, Carlos Alberto			
Correo-e	carlosalberto.patino@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición general	O carácter de formación básica desta materia no Grao de Xeografía e Historia vén xustificado pola contribución que desde a mesma realízase á formación do futuro graduado: en Fundamentos de Xeografía Humana faise unha boa aproximación ao coñecemento dos grandes problemas sociais que afectan a gran parte da Humanidade a comezos do milenio. Medir e interpretar as dinámicas demográficas e as súas consecuencias, as transformacións urbanas, os problemas do mundo rural ou os impactos ambientais das múltiples actividades económicas, etc., forman o núcleo central da materia de estudo e de aí a súa relevancia no Grao			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Saber establecer un método de traballo de campo cuxas hipóteses non estean condicionadas polo estado da cuestión clásico en tradutoloxía	
Coñecemento dos conceptos fundamentais da Xeografía Física, a Xeografía Humana e a Análise Xeográfica, integrados no proceso de desenvolvemento do campo disciplinar da Xeografía	
Comprensión dos fenómenos xeográficos como manifestación de relacións complexas entre variables físicas, humanas e socioeconómicas	
Toma de conciencia sobre as achegas da ciencia xeográfica no ámbito académico e social, manifestada a través dun razoamento crítico que incida en aspectos ambientais e culturais	
Coñecemento e capacitación para a selección, manexo e tratamento da información e datos xeográficos nun contexto disciplinar e multidisciplinar	
Habilidade para a realización de traballo, utilizando técnicas de carácter cualitativo e cuantitativo, e posta en valor para a diversidade e benestar social	

Contidos

Tema	
1. Mirar, pensar e analizar o territorio	1.1. A Xeografía como ciencia. Evolución da Xeografía Humana: da descrición ao método científico. O espazo como produto social. 1.2. Os conceptos clave articuladores da Xeografía moderna. Relacións ser humano-medio, espazo, rexión, paisaxe. 1.3. A observación do territorio: o problema das escalas xeográficas e niveis de análise espacial
2. Relacións sociedade-medio.	2.1. O concepto de ecosistema e o medio natural mundial. 2.2. O estudo das poboacións. As fontes de análise demográfica e a súa interpretación. Dinámica demográfica e estrutura da poboación. Os modelos de transición demográfica. Os movementos migratorios 2.3. O crecemento da poboación e as políticas demográficas. A distribución desigual da poboación, dos recursos e da actividade

3. Espazos rurais e espazos urbanos: complementariedade e interdependencia

3.1. O proceso de urbanización. Etapas no desenvolvemento urbano. Definición de cidade. Criterios e problemas
 3.2. A cidade como espazo. Os conceptos de localización e situación. O valor xeo-histórico do plano urbano e análise dalgunhas tipoloxías de cidades. A imaxe da cidade. Morfoloxía e estrutura urbana. O espazo urbano como un produto social. Os problemas das cidades
 3.3. Os espazos rurais. A funcionalidade dos medios rurais nas sociedades urbanas: heteroxeneidade, subordinación e dependencia

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Lección maxistral	15	5	20
Obradoiro	10	20	30
Resolución de problemas	13	20	33
Eventos científicos	2	0	2
Traballo tutelado	0	30	30
Seminario	5	0	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	5	24	29
Observación sistemática	0	1	1

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación, por parte do profesor, dos contidos básicos da materia. Tratarase de incentivar a participación crítica e reflexiva do alumnado nestas clases teóricas
Obradoiro	Como metodoloxía activa, realizaranse exposicións de traballos bibliográficos elaborados polos alumnos co obxectivo de profundar nas cuestións fundamentais dos temas da materia. Estas sesións darán lugar á participación, discusión e conclusións ás que teñen que chegar os asistentes ao seminario
Resolución de problemas	Estas actividades estarán encamiñadas á explicación e resolución de exercicios prácticos na aula en consonancia e en función das clases teóricas: análise e interpretación de materiais gráficos diversos, cadros estatísticos, cálculo de índices e taxas, comentario de audiovisuais e manexo do TIC
Eventos científicos	Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia.
Traballo tutelado	Estas actividades están encamiñadas a potenciar o traballo en grupo. O estudante, en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia. Trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Seminario	Adicarase fundamentalmente a orientar ao alumnado na realización do seu traballo autónomo ou en grupo. Prestarase especial atención aos aspectos relacionados coa planificación e organización das diferentes actividades prácticas, seminarios, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Realizar un seguimento e avaliación do traballo, tanto durante o proceso como do resultado final. Todo o alumnado: na plataforma de teledocencia (Moovi, UVigo) e correo electrónico . Alumnado semipresencial: Campus Remoto (enlace en Moovi). Alumnado presencial: na aula e o seminario de informática da Facultade.
Seminario	A atención personalizada consistirá na revisión dos exercicios, probas e traballos; na resolución de dúbidas e toma de acordos para calquer aspecto da dinámica da materia. Todo o alumnado: na plataforma de teledocencia (Moovi, UVigo) e correo electrónico . Alumnado semipresencial: Campus Remoto (enlace en Moovi). Alumnado presencial: na aula e o seminario de informática da Facultade.
Obradoiro	Estas sesións darán lugar á participación, discusión e conclusións ás que teñen que chegar os asistentes. Todo o alumnado: na plataforma de teledocencia (Moovi, UVigo) e correo electrónico . Alumnado semipresencial: Campus Remoto (enlace en Moovi). Alumnado presencial: na aula e o seminario de informática da Facultade.

Avaliación

Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje

Resolución de problemas Teranse en conta os coñecementos operativos adquiridos nas sesións prácticas da aula, así como a capacidade de interpretación e representación gráfica da información. 10

Con iso, o alumno dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe:

- Coñecemento e capacitación para a selección, manexo e tratamento da información e datos xeográficos nun contexto disciplinar e *multi-disciplinar.
- Habilidade para a realización de traballo, utilizando técnicas de carácter cualitativo e cuantitativo, e posta en valor para a diversidade e benestar social.

Traballo tutelado	O alumnado realizará o traballo en grupo. Un traballo que se basará na recollida de documentación, traballo de campo, tratamento de datos y comentario dos mesmos (inclúe avaliación do uso autónomo das TICs). Os resultados de aprendizaxe avaliados son: -Habilidade para a realización de traballo, utilizando técnicas de carácter cualitativo e cuantitativo. -A comprensión dos fenómenos xeográficos como manifestación de relacións complexas entre variables físicas, humanas e socio económicas.	40
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado realizará un comentario razoado, de análise e interpretación dos aspectos relacionados coa temática teórica da Xeografía Humana. As cuestións plantexadas requiren una resposta estruturada e reflexiva. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: -Coñecemento dos conceptos fundamentais da Xeografía Física, a Xeografía Humana e a Análise Xeográfica, integrados no proceso do desenvolvemento do campo disciplinar da Xeografía; -Toma de conciencia sobre as aportacións da ciencia xeográfica no ámbito académico e social, manifestada a través dun razoamento crítico que incida en aspectos ambientais e culturais. -Comprensión dos fenómenos xeográficos como manifestación de relacións complexas entre variables físicas, humanas e socio-económicas.	40
Observación sistemática	Participación activa do alumnado nas sesións e actividades propostas como docente, tendo en conta a avaliación continua do traballo autónomo na aula, no campo e na plataforma de teledocencia. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: -Toma de conciencia sobre as aportacións da ciencia xeográfica no ámbito académico e social, manifestada a través dun razoamento crítico que incida en aspectos ambientais e culturais.	10

Otros comentarios sobre la Evaluación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos.

Para todo o alumnado especificaranse en MooVi as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de □avaliación global deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artigo 19.4 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado da Universidade de Vigo).

Aqueles alumnos que non se acollan á avaliación continua, serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio que representará un 30% desta.

Os mesmo requirimentos que rexen para as convocatorias ordinarias farano para a de xullo e outras convocatorias

---

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AGUILERA, M. J. et al., **Ejercicios prácticos de Geografía Humana**, UNED, 2002

ROMERO, J. (coord.), **Geografía Humana**, Ariel, 2007

SEGRELLES, J. (Dir.), **Geografía Humana**, Editorial Club Universitario, 2002

Bibliografía Complementaria

ALBET, A. y BENEJAM, P., **Una Geografía Humana renovada. Lugares y regiones en un mundo global**, Vicens Vives, 2001

BAILLY, A. y BÉGUIN, H., **Introduction à la géographie humaine**, Armand Colin, 2001

CARRERAS, C. et. alt., **Trabajos prácticos de Geografía Humana**, Síntesis, 1998

CHARVET, J. y SIVIGNON, M. (Dir.), **Géographie Humaine**, Armand Colin, 2002

HIERNAUX, D. y LINDÓN, A. (Dir.), **Tratado de Geografía Humana**, Anthropos, 2006

JOHNSTON, R. et alt., **The Dictionary of Human Geography**, Blackwell, 2000

NOGUÉ, J. y ROMERO, J. (eds.), **Las otras geografías**, Tirant Lo Blanch, 2006

WACKERMANN, G., **Géographie Humaine**, Ellipses, 2000

ZÁRATE, M. y RUBIO, M., **Geografía Humana**, Ed. Ramón Areces, 2005

ZÁRATE, M. y RUBIO, M., **Glosario y prácticas de Geografía Humana**, Ed. Ramón Areces, 2006

ZÁRATE, M.; RUBIO, M., **Paisaje, Sociedad y Cultura en Geografía Humana**, Ed. Ramón Areces, 2011

Recomendacións

Asignaturas que continúan el temario

Xeografía: Espazos e sociedades/O02G251V01301

Xeografía aplicada. Territorio e paisaxe/O02G251V01505

Xeografía de Galicia/O02G251V01908

Asignaturas que se recomenda haber cursado previamente

Xeografía: Fundamentos de xeografía física/O02G251V01101

Otros comentarios

Ao longo do curso entregarase unha documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través da plataforma Moodle, polo que todos os alumnos deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil

---

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas II**

Asignatura	Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas II			
Código	004G741V01109			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Seleccione FB	Curso 1	Cuatrimestre 2c
Lengua Impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Pérez Bouzas, María Pilar			
Profesorado	Pérez Bouzas, María Pilar			
Correo-e	pilarperezbouzas@hotmail.com			
Web				
Descripción general	Comprensión dos conceptos relacionados coa Administración de Empresas, Planificación, Organización, Xestión e Control e súa aplicación a decisións reais. Natureza, contidos e finalidade do traballo dun directivo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia Resultados previstos en la materia Resultados de Formación
y Aprendizaje

Obter os coñecementos necesarios que lle capaciten para a Xestión Estratéxica (estratexia, produción e aprovisionamento) e Xestión financeira da Empresa Turística

Identificar os valores, recursos e capacidades da empresa que permitan a creación de ventaxas sostibles

Aplicar os coñecementos teóricos adquiridos

Utilizar os TICs necesarias para o manexo e obtención de datos relevantes para a toma de decisións

Manexar adecuadamente as capacidades adquiridas relacionadas co desenvolvemento das súas aptitudes, necesarias para exercer a profesión no sector turístico.

Contidos

Tema

PARTE I: A XESTIÓN DE EMPRESAS TURÍSTICAS: TEMA 1: A XESTIÓN ESTRATÉXICA DA EMPRESA TURÍSTICA.
ESTRATÉXIA, PRODUCCIÓN E APROVISIONAMENTO. TEMA 2: A XESTIÓN DA PRODUCCIÓN NA EMPRESA TURÍSTICA.
TEMA 3: A XESTIÓN DO APROVISIONAMENTO NA EMPRESA TURÍSTICA .

PARTE II: XESTIÓN FINANCEIRA DAS EMPRESAS TURÍSTICAS TEMA 4: MÉTODOS DE ANÁLISE E SELECCIÓN DE INVESTIMENTOS.
APLICACIÓN Á EMPRESA TURÍSTICA.
TEMA 5: FONTES FINANCEIRAS NAS EMPRESAS TURÍSTICAS.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Lección maxistral	26	15	41
Resolución de problemas	15	15	30
Estudo de casos	3	3	6
Exame de preguntas obxectivas	4	69	73

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descripción
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.

Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Supervisión e atención ao proceso de adquisición das competencias da materia A atención personalizada, co fin de resolver dúbidas desenvólvese tanto a través de actividades presenciais (titorías e na aula) como non presenciais (consultas vía e-mail)
Estudo de casos	Atención personalizada, co fin de resolver dúbidas tanto a través de actividades presenciais (titorías e na aula) como non presenciais (consultas vía e-mail)

Avaliación

	Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje
Resolución de problemas	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.	20	
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	10	
Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección única, elección múltiple, emparellamento de elementos...).	70	

Otros comentarios sobre la Evaluación

AVALIACIÓN CONTINUA: A realización das actividades dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballo en grupo, etc. Estas probas de avaliación continua estarán dirixidas a avaliar as actividades desenvolvidas polas alumnas e alumnos nas sesións presenciais nas que se valorará a correcta realización das tarefas encomendadas, que poden incluír a resolución de cuestionarios, estudos de caso, traballos individuais ou en grupo, realización e exposición oral de traballos dalgúns temas acordado coa profesora. Neste bloque presencial tense en conta a participación e creatividade do alumnado.

- Para seguir a Avaliación Continua é obrigatorio presentarse ós exames parciais da materia, e ter un mínimo de asistencia dun 80% ás clases prácticas. As prácticas que conleven facer presentacións na aula só serán avaliadas se o alumno ou alumna as presenta e defende na aula, a menos que exista unha xustificación da súa ausencia na aula nese día co cal se computaría a práctica entregada igualmente por a plataforma.

- O prazo para mudar de avaliación continua a Global será do 29 de xaneiro a 29 de febreiro, comunicándoo á profesora neste prazo.

- Enténdese que os estudantes que teñan algunha cualificación nalgunha das actividades obxecto de avaliación seguen a avaliación continua e optan, por tanto, por este sistema de avaliación.

- Contéplase a realización de tres exames parciais da materia, o que se anunciaría nas clases e a través da plataforma de teledocencia. No caso de seguir o sistema de avaliación continua e non superar os dous primeiros parciais, os estudantes van con toda a materia ó exame final.

Os exames parciais constan de dúas partes teoría e práctica, e deben aprobarse as dúas partes para eliminar a materia correspondente cunha nota mínima de 5 puntos.

- As notas das actividades de avaliación continua gárdanse ata a 2ª convocatoria oficial de xullo.

- En todos os exames será obrigatorio identificarse de forma oficial (DNI, pasaporte) e esta prohibido o uso de dispositivos móbiles, smartphone ou calquera outro dispositivo electrónico, mesmo cando estean apagado ou en repouso. Incumprir estas dúas condicións invalida a convocatoria para o cal este concorrendo.

- No caso de que un alumno sexa collido copiando nun exame parcial será motivo de perda da avaliación continua e a nota do exame será 0.

- Datas e horarios de probas de avaliación de diferentes chamadas especifícanse no programa de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2023-2024. No caso de conflito ou disparidade entre as datas das probas prevaleceran as sinaladas na web da FCETOU.

AVALIACIÓN NON CONTINUA: Exame final que incluírá contidos teóricos e /ou prácticos mediante preguntas que poden ser tipo test, curtas, de desenvolvemento ou estudos de casos.

Consta duha parte teórica que representa o 50% da nota e unha parte práctica que é o outro 50% da nota, e deben superarse as dúas partes. Esta proba é destinada a avaliar a comprensión dos conceptos adquiridos na materia, asumindo o 100% da nota e avaliar así tanto os conceptos de materia, como a claridade da exposición e o uso gramatical e ortográfico correcto.

- No caso de que un alumno sexa collido copiando no exame final será motivo de suspender esa convocatoria e a nota global do exame será 0.

Para Avaliación continua e non continua:

- As características concretas do exame final, tanto na avaliación continua como na non continua, serán detalladas por parte da coordinadora da materia (na clase e a través da plataforma de teledocencia), con anticipación ó mesmo.

- Os estudantes para aprobar a materia deben obter unha nota igual ou superior a 5 puntos, sendo obrigatorio en tódolos casos superar o exame final ou os tres parciais.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Raquel Arguedas y Mª Teresa Nogueras, **Planificación, Dirección y Gestión Financiera de Empresas**, Editorial Universitaria Ramón Areces,, 2007

Inmaculada Martín Rojo,, **Dirección y Gestión de Empresas del sector Turístico**, Pirámide,, 2000

Eduardo Parra López; Francisco Calero García,, **Gestión y Dirección de Empresas Turísticas**, Ed. McGraw Hill,, 2006

Bibliografía Complementaria

Urbano Medina Hernández, **Gestión financiera de Actividades Turísticas**, Pirámide, 2010

Recomendacións

Asignaturas que se recomenda haber cursado previamente

Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas I/O04G240V01102

Otros comentarios

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, podéñse requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica do curso e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Achegaráselle ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Contabilidade de organizacións turísticas II**

Asignatura	Empresa: Contabilidade de organizacións turísticas II			
Código	O04G741V01110			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Seleccione FB	Curso 1	Cuatrimestre 2c
Lengua Impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Rivero Fernández, M ^a Dolores López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Profesorado	López-Valeiras Sampedro, Ernesto Rivero Fernández, M ^a Dolores			
Correo-e	mrivero@uvigo.es elvaleiras@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Introducir o alumno no análise das contas anuais ca finalidade de que a metodoloxía empregada le permita analizar e interpretar a información presentada polas empresa turísticas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
------------------------------------	---------------------------------------

O estudante debe coñecer os procedementos de elaboración das contas anuais.

O estudante debe coñecer as ferramentas e técnicas que permitan analizar a información proporcionada polas contas anuais

O alumno debe ser capaz de determinar os custes nunha empresa turística

Contidos

Tema

1. A comunicación da información contable. .
2. A análise da información contable-financeira. .
3. A análise dos resultados. .
4. Determinación de custos nas empresas turísticas. .

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Estudo de casos	22.5	20	42.5
Seminario	3	10	13
Lección maxistral	21.5	16	37.5
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11
Traballo	2	30	32
Exame de preguntas obxectivas	2	12	14

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Estudo e análise de casos reais.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición de forma clara e concisa dos contidos da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	estudo de casos reais

Avaliación			
	Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Realización dunha proba sobre a materia impartida	30	
Traballo	Realización e presentación de traballos	40	
Exame de preguntas obxectivas	Realización dunha proba sobre a materia impartida	30	

Otros comentarios sobre la Evaluación

A avaliación pode ser continua (AC) ou global (AG). Se presume que os estudantes seguirán o sistema de avaliación continua, salvo que manifesten a súa intención de optar pola avaliación global. En este último caso, teñen que notificalo ó profesor segundo o procedemento e o prazo establecido polo centro.

A elección de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida ata ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar.

A avaliación continua consta de tres probas, consistentes en dous exames escritos de carácter teórico - práctico. Cada un dos exames pondera un 30% e é necesario sacar unha calificación de 5 en cada un deles para aprobar e facer media cas demais probas. Outra proba será a realización e presentación dun plantexado polo profesor. Esta proba pondera un 40%. Para superar a materia é obrigatorio realizar e presentar este traballo. Para facer media cos exames realizados é necesario ter un mínimo dun 5 no traballo.

Se un estudante suspende un ou os dous exames parciais plantexados (os que representan o 60% da nota), poderase presentar a convocatoria oficial de xuño ca proba ou probas suspensa/s. Os que suspendan ou non realicen o traballo non superan a materia e polo tanto terán que examínarse en próximas convocatorias.

Aqueles estudantes que optaron pola avaliación continua, e teñen os exames parciais aprobados, en xuño serán avaliados cas notas obtidas nos exámenes e no traballo. Se o alumno non aprobou algún exame parcial e se presenta en xuño a recuperalo/s ten que sacar un 5 para facer media; en caso de non obtelo porase a nota obtida neste exame.

Os alumnos que opten pola avaliación global serán avaliados cun exámen teórico práctico e calificados ca nota que saquen no correspondente exame.

Os alumnos que non superen a materia na primeira oportunidade podrán ser avaliados de novo na segunda oportunidade a través dunha proba teórico-práctica que suporá o 100% da nota.

Esta guía é orientativa e esta suxeta a modificacións se o longo do curso se estiman necesarias.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso académico.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

O'Donoghue, D, **Financial accounting for the hospitality, tourism, leisure and event sectors**, Orpen Press, 2015

O'Donoghue, D., **Management Accounting for the Hospitality, Tourism and Retail Sectors**, Blackhall, 2006

Bibliografía Complementaria

WANDEN-BERGHE, J.L., **Introducción a la Contabilidad**, Pirámide,

DEL CAMPO MORENO, P, **Contabilidad Financiera**, Ediciones Académicas,

SEGOVIA SAN JUAN,A., **Contabilidad General**, Ediciones Académicas,

SEGOVIA SAN JUAN,A., **Contabilidad Básica**, Editorial Ramón Areces,

Garrido Miralles, P.; Iñiguez Sanchez R., **Análisis de estados contables**, Pirámide,

Camacho-Miñano, M.; Akpinar, M.; Rivero-Menéndez, M.J.; Urquía-Grances, E. and Eskola, A., **Beyond Figures: Introduction to Financial Accounting: European Financial Accounting Manual**, Pirámide, 2012

Atkinson, H., Berry, A., & Jarvis, R., **Business accounting for hospitality and tourism**, Chapman & Hall, 1995

Jones et al., **Strategic managerial accounting : hospitality, tourism and events applications**, Goodfellow, 2012

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente

Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas II/O04G240V01203

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Empresa: Contabilidade de organizacións turísticas I/O04G240V01101

Otros comentarios

Requírense coñecementos informáticos a nivel de usuario, fundamentalmente un procesador de textos e manexo de folla de cálculo. Manexo de internet para a busca de información e bases de datos.

Nota: esta guía docente anticipa as liñas de actuación para o desenvolvemento desta materia, e concíbese de forma flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico. Achegaráselle ao alumno a información e pautas que sexan necesarias en cada momento ao longo do curso académico.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma moderno: Inglés para turismo**

Asignatura	Idioma moderno: Inglés para turismo			
Código	O04G741V01111			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	9	FB	1	2c
Lengua	Inglés			
Impartición				
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	de Prada Creo, Elena			
Profesorado	de Prada Creo, Elena			
Correo-e	edeprada@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/edeprada			
Descrición	Intensificación e perfeccionamento da lingua inglesa con especial aplicación ao sector turístico general			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Descodificar e interpretar mensaxes en inglés procedentes de diversos ámbitos, con especial atención ao sector turístico.	
Expresar oralmente e por escrito mensaxes en inglés, sobre diversos temas e experiencias.	
Saber establecer un método de traballo de campo cuxas hipóteses non estean condicionadas polo estado da cuestión clásico en tradutoloxía	
Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	
Xestionar a relación cos clientes en inglés, especialmente no ámbito do turismo.	
Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	

Contidos

Tema	
1. Money matters	1. Money Matters. Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.
2. Reasons for Travelling	2. Reasons for travelling. Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.

3. Tourist information	3. Tourist information. Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.
4. Nature-based tourism	4. Nature-based tourism. Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.
5. Guiding	5. Guiding. Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.
6. Transportation	6. Transportation Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.
7. Accommodation	7. Accommodation: Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.
8. Food	8. Food: Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Lección maxistral	28	0	28
Actividades introductorias	7	0	7
Resolución de problemas	32	80	112
Seminario	5	0	5
Traballo	0	20	20

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos fundamentais do curso tanto teóricos como prácticos.
Actividades introdutorias	Preparación para a materia tanto a nivel gramatical como de léxico. Consolidación das principais funcións comunicativas necesarias para o exercicio profesional no sector turístico.
Resolución de problemas	Práctica a través de exercicios de distinto tipo das diferentes destrezas comunicativas tanto na súa faceta receptiva como produtiva.
Seminario	Traballo personalizado sobre os contidos da materia e as prácticas comunicativas. Atención individualizada para corrección de posibles erros.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Revisión das dudas relacionadas cos contidos do programa e aclaración dos conceptos teóricos que necesiten explicacións adicionais e a sea aplicabilidade contextual práctica.
Seminario	Práctica extensiva das destrezas orais con referencia aos contidos do programa

Avaliación

	Descrición	Calificación	Resultados de Formación y Aprendizaje
Resolución de problemas	Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escritura e produción oral e escritura.	40	
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun proxecto sobre a temática da materia no que se combinen os coñecementos e as competencias practicadas. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo. Presentarase de forma oral e escrita.	30	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios e actividades prácticas que resuman os contidos xerais do curso nas principais destrezas comunicativas orais.	30	

Otros comentarios sobre la Evaluación

A) PRIMEIRA EDICIÓN DAS ACTAS:

O alumnado poderase acoller á avaliación continua (A.1) ou á avaliación única (A.2). O alumnado deberá pór en coñecemento do docente a cal das dúas opcións se acolle.

Recoméndase a avaliación continua, sendo o sistema máis adecuado para a aprendizaxe da materia. Para acollese á avaliación continua o alumnado deberá entregar o 80% das tarefas programadas e realizar as probas descritas no apartado A.1

O prazo para mudar de avaliación continua a global é do 29 de xaneiro a 29 de febreiro de 2024.

A Avaliación Global realizarase nas datas oficiais de exame para cada oportunidade de avaliación establecida no calendario académico aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

A.1) Avaliación continua

Para acollese á avaliación continua o alumnado deberá realizar as seguintes probas:

- Speaking (20%): Unha proba que terá lugar nas datas indicadas no cronograma.
- Writing (20%): Unha proba que terá lugar nas datas indicadas no cronograma.
- Listening (10%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.
- Reading (10%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.
- Use of English (40%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.

As datas das probas de avaliación continua serán anunciadas no cronograma publicado na páxina web da Facultade.

Para superar a materia será necesario:

1) Obter unha nota mínima de 5 como resultado da media das probas escritas coa seguinte ponderación: Use of English (40%), Writing (20%), Listening (10%) and Reading (10%).

2) Obter unha nota mínima de 5 na proba de speaking (20%).

Os exames e probas da avaliación continua non realizadas contarán como un 0 á hora de calcular as medias da avaliación continua. Para a segunda edición das actas (xullo) conservaranse as partes aprobadas da materia: a) parte escrita da materia (incluíndo Use of English, writing, reading e listening) b) parte oral da materia (speaking).

A.2) Avaliación única

O alumnado que non asista ás clases con regularidade nin realice ningunha proba parcial poderá presentarse á avaliación única, que consistirá nunha única proba global final que computará o 100% da cualificación final. O exame final escrito terá as seguintes porcentaxes: Use of English (40%), Writing (20%), Reading (10%), Listening (10%).

O examen oral final (só para o alumnado de avaliación final) terá lugar no mesmo día que o exame escrito final e suporá o 20% da nota final.

Para aprobar a materia, será necesaria unha nota mínima de 5 tanto no exame escrito como no exame oral. Os exames de avaliación única non realizados contarán como un 0 á hora de calcular as medias da avaliación única.

A data desta proba de avaliación única da primeira edición das actas será fixada pola facultade e publicada na súa páxina web. Para a segunda edición de actas (xullo) conservaranse as partes aprobadas: a. exame oral (speaking) ou b. exame escrito (incluíndo use of English, writing, reading e listening).

B) SEGUNDA EDICIÓN DAS ACTAS (Xullo):

O alumnado que suspenda ou non se presente á primeira edición das actas será avaliado na segunda edición en xullo mediante unha proba única que terá as mesmas características que a proba única da primeira edición de actas:

- O exame escrito terá as seguintes porcentaxes: Use of English (40%), Writing (20%), Reading (10%), Listening (10%).

- O exame oral terá lugar no mesmo día que o exame escrito e suporá un 20% da nota final.

Para aprobar a materia, será necesario obter unha nota mínima de 5 tanto no exame escrito como no exame oral. Os exames da segunda edición das actas non realizados contarán como un 0 á hora de calcular as medias.

A data desta proba de xullo será fixada pola facultade e publicada na súa páxina web. De non superar a materia en xullo, o/a alumno/a deberá examinarse da totalidade da materia en cursos académicos posteriores, xa que as partes superadas carecerán de validez para datas posteriores.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Strutt, P., **English for International Tourism**, Longman, 2003

De Prada Creo, E., **Contrastive Grammar in Contrast**, T & T, 2013

The Immersion Crew, **Travel, Leisure and Socializing for Spanish Speakers**, T & T, 2012

Recomendacións

Otros comentarios

Dado que esta materia está integrada no segundo cuatrimestre, recoméndase aos alumnos que durante o primeiro cuatrimestre procuren manterse en contacto coa lingua a través da web, películas e series en versión orixinal etc. Igualmente se o alumno considera que o seu nivel gramatical de inglés non está axeitado a un programa de formación específico, recoméndaselle repasar as principais estruturas gramaticais.